

Говор предсједавајуће Заједничке комисије за људска права, права дјетета, младе, имиграцију, избјеглице, азил и етику Александре Пандуревић на Конференцији поводом обиљежавања Међународног дана борбе против сиромаштва

17. октобар 2011. Сарајево

Даме и господо, уважени представници међународних и домаћих институција, драги гости, цијењене колеге:

Данас обиљежавамо један од оних дана када, нажалост, морамо сами себи признати да је наше друштво у цјелини заказало. Рат, транзиција, рецесија, чини ми се, постали су нам стереотипни изговори за тешко економско стање у нашој земљи, неспособност система и, рекла бих, непостојање политичке воље, одговорности и зрелости да се суочимо са горућим проблемом нашег душтва – са сиромаштвом.

Заједничка комисија за људска права, права дјетета, младе, имиграцију, избјеглице, азил и етику Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, ове године одлучила се да организује овај скуп поводом обиљежавања 17.октобра – Међународног дана борбе против сиромаштва, који је Скупштина УН установила прије 18 година, са жељом да из стања социјалне бешћути и неодговорности покушамо пробудити све сегменте друштва и да упутимо позив свима да, умјесто нездравих утакмица које овдје често водимо, а у којима сви заједно много губимо, почнемо да водимо утакмице – ко је отворио више радних мјеста, гдје су пензије веће, гдје млади имају боље услове за школовање, гдје је бољи систем социјалне заштите итд.

Подсјетићу вас да је 2000.-те године у БиХ било 15% сиромашних, 2008.-е 18,2%, а да данас 25 % становништва живи испод границе сиромаштва, док њих 48 посто живи на граници сиромаштва. Нажалост, више од четвртине дјеце у нашој земљи живи испод апсолутне линије сиромаштва, а око 19% испод релативне. Иако је у нашем систему основно образовање обавезно, постоје и она дјеца која су

ускраћена за то право, посебно она из ромаских и сиромашних, руралних породица, а око 20% дјеце не похађа средњу школу.

Истраживања кажу да двоје од троје сиромашне дјеце неће вјеровати да је друштво праведно. Јер, само дјеца која су окружена праведношћу, науче шта је правда.

Посао не значи и социјално-економску сигурност. Од 690.000 запослених, њих 45 % живи у сиромаштву, а једна трећина је ускраћена за плаћене доприносе за пензионо и/или здравствено осигурање. На плећима посрнуле привреде која се гуши под државним наметима, и обесправљених радника, налази се и 550.000 пензионера и 530.000 незапослених.

Подаци Еуростата говоре да је просјечна куповна моћ у БиХ за 70 одсто слабија од куповне моћи ЕУ.

Ово је само дио поражавајуће статистике, која говори да, с једне стране, имамо свакодневно енормно повећање јавне потрошње, разбацивање јавног новца на комфор администрације на којем би нам позавидјеле и многе владе богатих европских земаља, а с друге стране имамо армију незапослених, обесправљаних радника и људи који су свој радни вијек уградили у ову земљу а данас им је ускраћена достојанствена старост и умиру у сиромаштву.

Треба ли нас чудити што се у односу на 1996. годину проценат младих људи који желе напустити земљу повећао са 45 на 72 одсто?

У нашој земљи постоји много јазова, много тешко рјешивих проблема, али најопаснији јаз јесте онај између система и грађана. То је јаз у којем се сударају, с једне стране: системска мегаломанија, непотизам, корупција и одсуство сваке социјалне и друштвене одговорности, и, с друге стране: социјална неправда, бесперспективност, сиромаштво, понижење, друштвена изолација. Овај јаз највећа је и најозбиљнија пријетња будућности БиХ, који је, ако се настави продубљавати, неминовно води у провалију у којој ће БиХ бити једина балканска држава ван ЕУ.

Грађанима БиХ нису потребна обећања о "чланству у ЕУ", нити испразне приче о "европском путу" које немају утемељење. У БиХ морамо градити европске вриједности првенствено ради нас. Потребне су нам дубоке и структурне реформе које ће младима донијети перспективу, радницима вратити достојанство, а старим омогућити да старост заиста доживе као вријеме убирања плодова вишедеценијског рада.

Не ради европске перспективе, него ради нас, морамо смањити јавну потрошњу и новац преусмјерити у повећање конкурентности и подизање на ноге девастиране привреде и њених активности, научно-истраживачки развој. Као сувој земљи киша, нама су потребне стране инвестиције и нови инвестициони циклуси, којих неће бити без стабилизације политичких прилика. То су основне претпоставке за смањење незапослености и заустављање повећања сиромаштва.

"Богаташ се и у туђини осјећа као код куће, а сиромаш је туђин и у својој кући", рекао је један мислилац. Зато, позивамо све нивое власти да данашњи дан буде први у узастопном низу дана током којих ћемо БиХ градити као кућу свих њених грађана!

Хвала вам!